

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕНДЕРНА ПЕДАГОГІКА

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Гендерна педагогіка
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	4/7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – ознайомлення студентів з основними поняттями, сутністю та завданнями гендерної педагогіки, гендерної освіти та виховання, напрямками та методами сучасних гендерних досліджень, особливостями гендерної соціалізації особистості; оволодіння методиками гендерного навчання і виховання з метою створення умов для розвитку індивідуальних особливостей кожної особистості та пом'якшення впливу гендерних стереотипів, особливостями організації гендерно-неупередженого навчально-виховного процесу у змінених соціально-педагогічних умовах.

Завдання курсу:

- визначити теоретичний та методологічний зміст основних категорій гендерної педагогіки;
- проаналізувати з точки зору гендерного підходу проблеми зайнятості в системі освіти;
- продемонструвати значимість фактору освіти в процесі гендерної соціалізації дитини;
- ознайомити студентів з різноманітним методом, технологій та методик гендерної педагогіки;
- сприяти формуванню здатності до гендерного аналізу практики педагогічної діяльності;
- обґрунтувати можливість і необхідність використання гендерного підходу в педагогічній діяльності.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у

соціальної сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.

СК 22. Здатність організовувати і здійснювати соціально-педагогічну роботу в закладах освіти.

Програмні результати навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

РН 23. Конструювати процес та результат соціально-педагогічної діяльності в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Гендерна педагогіка як наукова галузь	Мати уявлення про гендерну педагогіку як науку, знати її мету, методологію, завдання. Вміти простежувати зв'язок гендерної педагогіки з іншими науками: біологією (теорія статевого диморфізму), сексологією, диференційною психологією, філософією (ідея андрогінії), етнографією, антропологією, кібернетикою, соціологією, епігенетикою. Володіти науково-категоріальним апаратом гендерної педагогіки.	2	Здійснити гендерний аналіз підручника (на вибір). Опрацювати основні поняття теми та літературу.
2.	Гендерний підхід в історії освіти та педагогічної думки	Знати напрайювання відомих жінок – представниць гендерного підходу, їхній внесок у розвиток гендеру загалом та гендерної педагогіки зокрема.	2	Здійснити гендерний аналіз навчальної програми (на вибір). Опрацювати основні поняття теми та літературу.
3.	Гендерні дослідження в сучасній педагогіці	Поняття гендер, статерольові стереотипи, гендерні ролі, гендерна ідентичність, гендерний контракт, гендерний дисплей, гендерна система, гендерна культура. Концепції	2	Здійснити гендерний аналіз плану виховної роботи ЗВО. Опрацювати основні поняття теми та літературу.

		розвитку гендерних досліджень: теорія соціальної конструкції «гендера» і теорія гендерної системи.		
4.	Гендер як соціальна конструкція системи соціостатевих стосунків	Розуміти гендер як соціальну конструкцію системи соціостатевих стосунків. Вміти підбирати оптимальні методики для оптимізації соціостатевих стосунків.	2	Здійснити гендерний аналіз дитячої літератури. Опрацювати основні поняття теми.
5.	Психологічний базис гендерної педагогіки	Володіти знаннями про психологічний базис гендерної педагогіки.	4	Провести педагогічне дослідження, проаналізувавши і порівнявши поведінку викладачки та викладача під час спілкування в аудиторії зі студентами. Опрацювати основні поняття теми та літературу.
6.	Гендерна освіта та гендерне виховання школярів	Знати одну з ознак демократичного суспільства – можливість вільного усвідомленого вибору різних гендерних ролей та відсутність негативного ставлення до нетрадиційних засобів самореалізації, які не порушують загальнолюдських норм. Вміти будувати взаємодію суб'єктів педагогічного процесу на засадах рівності	4	Опрацювати основні поняття теми та літературу. Підготувати виховний захід на гендерну тематику.

		статей, яка б сприяла подоланню упередженого ставлення до певних статево відповідних видів діяльності. Створювати умови Гендерно орієнтована рівноправність хлопчиків і дівчаток у навчально-виховному процесі.		
7.	Еволюція гендерної взаємодії учнівської молоді	Формування позитивного становлення індивідуальних фемінних, психологічних властивостей тих, хто навчається; ефективного позитивного статево рольового відокремлення у соціумі – появи і становлення цінностей, психологічної, емоційної та поведінкової автономії; адаптації хлопців і дівчат до реалій статево рольових відносин у суспільстві; урахування анатомо-фізіологічних особливостей хлопців і дівчат.	4	Написати есе на тему «Гендер та мова». Опрацювати основні поняття теми та літературу
8.	Сім'я – провідний інститут статевої соціалізації	Мати уяву про сімейне виховання у статевої соціалізації. Знати специфіку соціалізації дітей різної статі в сім'ї.	4	Підготувати буклет або мультимедійну презентацію, що висвітлюють різні аспекти відповідального батьківства:

				<p>раннього розвитку дитини, грудного вигодовування, профілактики йододефіциту, дружнього до сім'ї робочого середовища, рівного розподілу домашньої праці тощо. Опрацювати основні поняття теми.</p>
--	--	--	--	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	35
Контрольна робота	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 35 балів за поточне оцінювання; 50 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 7, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 35 балів.</p>
-----------------------------------	---

Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (35+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<i>Нормативні документи</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text 2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text 3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text 4. Цілі сталого розвитку. Ціль 5: Гендерна рівність. URL: https://lpnu.ua/tsil-5-henderna-rivnist 	
<i>Основна література</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 5. Гендерна педагогіка : навч.-метод. посіб. / автор-упорядник І. Ю. Лебідь. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2015. 130 с. 6. Кімел М. С. Гендероване суспільство. Київ : Сфера, 2003. 490 с. 7. Кравець В. П. Гендерна педагогіка : навч. посіб. Тернопіль : Джура, 2003. 416с. 8. Семигіна Т. В., Ярошенко А. А. Гендерні аспекти сучасної соціальної роботи: практика й освіта = Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Societ : Collective Scientific Monograph. Ed. B. Shneider. 1st ed. Dallas: Primedia eLaunch LLC, 2019. P. 78-86. DOI: https://doi.org/10.36074/pmepocs.ed-1.07 	
<i>Додаткова література</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 9. Марценюк Т. «Захисники галактики»: влада і криза в чоловічому світі / іл. Марії Кінович. Київ : Видавничий дім «КОМОРА», 2020. 256 с. 	

10. Марценюк Т. Гендерна рівність та недискримінація на практиці. Київ : Видавничий дім «КОМОРА», 2021. 176 с.
11. Марценюк Т. Чому не варто боятися фемінізму? Київ : Видавничий дім «КОМОРА», 2018. 328 с.
12. Ярошенко А. А., Семигіна Т. В. Феміністична соціальна робота як професійне інвестування в жіночу солідарність. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 13–29.

13. Інформаційні ресурси

14. Музей жіночої та гендерної історії. URL: <https://gender.at.ua/index/0-2>
15. Повага: сайт кампанії проти сексизму в медіа і політиці. URL: <https://povaha.org.ua/>
16. GenderГід: інформаційно-просвітницько-пізнавальний ресурс. URL: <https://gendergid.org.ua/pro-nas/>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Надія Володимирівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380969424163 nadiya.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні
--------------------------	--

	заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf <i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus ; безкоштовна освітня платформа Khan Academy ; українська студія онлайн-освіти EdEra ; онлайн-платформа Coursera .